

VLADIMÍR „GUMA“ KULHÁNEK

Baskytarista rozkročený mezi styly

TEXT: JIŘÍ V. MATÝSEK

Foto: Radim Malíček

Pouhý výčet alb, projektů a spoluprací, na nichž se podílel Vladimír Kulháněk (narozen 4. září 1944 v Praze), by možná překročil rozsah tohoto textu. Jedna z nejvýraznějších osobností domácí baskytary hrála na slavném albu *Kuře v hodinkách* i na prvním československém bluesovém albu. Kulháněk působil ve Stromboli, v „předříhovském“ Katapultu i November 2nd. Spolupracoval s Vladimírem Mišíkem, Dežem Ursinym, Martinem Maxou nebo Annou K. Následující text nemá v úmyslu být vyčerpávajícím životopisem. Spíše chce být profilem výrazné muzikantské osobnosti (a vášnivého cyklisty), který je opřený o nahrávky, jež možná zůstávají trochu ve stínu těch slavných, i vzpomínky několika jeho spolupracovníků.

První „opravdovou“ kapelou, ve které Vladimír Kulháněk působil, byli pražští Donald. Bigbítová parta hrající převzaté věci z repertoáru zahraničních vzorů (The Rolling Stones, The Beatles, The Searchers a dalších), ve své podstatě dítě její doby, po sobě z let 1963 až 1967 zanechala necelou desítku nahrávek. Pro budoucí Kulhánkovu kariéru jsou zásadní dvě informace. První z nich je, že právě v téhle partě získal svou přezdívku Guma, tou druhou budiž fakt, že už na těchto raných nahrávkách je jasně patrný Kulhánkův smysl pro melodické basové linky. Jen si poslechněte skladbu *Route 66*, kde basa dokáže rytmický prostor na půdorysu klasicky stříženého rokenrolu zaplnit. „Úsporně nehraje,“ potvrzuje bubeník Michal Nosek, který s Kulhánkem působil v kapele Livin Free. „Je pod něj potře-

Foto: Mía Feres

Flamengo, foto: archiv kapely

ba hrát na bicí méně úderů, aby tam už toho vespod nebylo zas moc.“

O desce formace Flamengo *Kuře v hodinkách* (vydána 1972) byly popsány stohy papíru a i v kariéře Vladimíra Kulhánka tahle nahrávka dodnes nepřehlédnutelně září. O jeho muzikantské osobnosti ale více vypovídají tři alba, která vznikla zhruba v následující dekádě. Každé vzniklo s jinou sestavou a každé míří do stylově odlišných vod.

Rok po *Kuřeti* se Kulháněk podílel na sólovém debutu Deža Ursinyho

Provisorium. Anglicky zpívané album přineslo čtyři skladby – dvacetiminutovou suitu *Christmas Tree* a trojici kratších písní – a je jednou z desek domácí provenience, které výrazně míří do vod „západního“ progresivního rocku. Kulháněk zde pokorně slouží melancholické, do sebe uzavřené náladě, důraz na melodii zůstává, hraje zde ale spíše nenápadně. O poznání výraznější je jeho práce v jazzrockové formaci Bohemia, jen relativně krátce trvající

hudebním útvaru (1975–1978), kde se de facto prolulo Flamengo a Blue Effect. Zůstalo po nich studiové album *Zrnko písku* a energická kolekce rozhlasových nahrávek. V Bohemii se Kulháněk hladce prosadil v silné společnosti Michala Pavlíčka, zpěváka Leška Semelky a saxofonisty Jana Kubíka a hudbu nasytil šťavnatými groovy a pečlivě strukturovanou rytmickou prací. *Zrnko písku* je s odstupem času dosti typickým příkladem domácího jazz rocku (tedy československé, režimem tolerované podoby

stylu, který vešel ve známost jako fusion) se vším pozitivním i negativním, co k tomu patří. Trojici uzavírá *Neúprosné ráno*, sólový debut slovenského jazzmana a bluesmana Petera Lipy. Na něm Vladimír Kulháněk přispěl svou hrou do tří skladeb, nejvýraznější je patrně skladba *Kamarátka samota*. Kulháněk skladbu aranžoval a vystavěl ji pouze kolem Lipova hlasu a bezpražcové baskytary. K tomuto nástroji se záhy dostaneme. Výsledná, necelé čtyři minuty dlouhá píseň je nesmírně intimní, ale zároveň hudebně nasycená a navzdory zdánlivě omezené zvukové paletě skýtá spoustu barev.

BEZ PRAŽCŮ

Krátká vsuvka k bezpražcové baskytaře. Kulhánka v tomto ohledu ovlivnil Jaco Pastorius, vynikající americký baskytarista, který hrál jak ve svých vlastních projektech, tak ve fusionjazzových Weather Report nebo na živém albu Joni Mitchell *Shadows and Light*. V rozhovoru pro Rockový svět svůj přechod k bezpražcové baskytaře popsal takto: „Já už jsem po tom zvuku toužil hrozně dávno, protože jak jsem hrál na kontrabas, tak jsem si říkal, že by to určitě šlo udělat. Ale nenapadlo mě vytrhat ty pražce. A pak jsem právě slyšel Jaca, kterej ty pražce vytrhal, a bylo to.“ Klouzavý, zakulacený tón – oproti spíše perkusivnímu zvuku klasické baskytary – se stal pro Kulhánka typickým. A díky

Flamengo Reunion Session, foto: Mía Feres

Pavlička *Stromboli* a patrně nejvíce experimentální (a posluchači nejméně oblíbené) album *Etc...* Vladimíra Mišíka *Etc...* 4. Ostatně, v doprovodné formaci Vladimíra Mišíka zakotvil Kulháněk na své poměry na docela dlouhou dobu. Hrál s nimi dvanáct let, od poloviny osmdesátých do poloviny devadesátých let. Důvodem k opuštění řad *Etc...* bylo nakonec to, co baskytaristovu kariéru provází dlouhodobě. Deska *Město z peřin* totiž vsadila na přímočařejší písničkářský výraz. Dejme ale slovo přímo Vladimíru Mišíkovi: „Tehdy jsem našel odezvu hlavně u Pavla Skály a Olina, jejichž folková minulost se propojila s tím mým jednodušším písničkářením.“

Kulhánkově unikátnosti na normalizaci sešňorované domácí scéně pochopitelně i vyhledávaným.

Výše zmíněná trojice alb ukazuje dvě zásadní věci. Vedle Kulhánkovy schopnosti hladce vplout prakticky do jakéhokoliv žánru – ve stejném období hrál v kapele divadla Semafor, jeho basa zní v hudebním doprovodu seriálů *Létající Čestmír* a *Návštěvníci*, podílel se na albu *Disco/Sound* studiové kapely Jiřího Svobody Discobolos i druhém sólovém opusu Oty Petřiny *Pečeť* – i schopnost držet tempo s dobou.

S PRSTEM NA TEPU DOBY

Kariéra Vladimíra Kulhánka se vyznačuje schopností neustále se posouvat. A jak znovu potvrzuje Michal Nosek, tahle vlastnost jej neopustila ani nyní, po osmdesátce. „Pořád poslouchá nejnovější trendy v dobré rockové, soulové, r'n'b a funkové muzice, stahuje groovy, přemýšlí, co zlepšit.“ A jak dodává, týká se to nejen oblasti žánrové, ale i technické. „Furt řeší krabičky, basy a aparáty,“ dodává. Kytarista Roman Helcl, který s Kulhánkem hrál v November 2nd, přítakává: „Ačkoliv je skoro o dvě generace starší, rozdíl jsme nikdy necítili. Vždycky se totiž obklopoval a stále obklopuje mladšími muzikanty a přáteli, poslouchá

Vladimír Kulháněk s November 2nd, foto: archiv Romana Helcla

To ovšem vedlo k tomu, že *Etc...* posléze opustil Vláda Kulháněk, který písničky jednoduššího charakteru neměl rád.“

Neznamená to nicméně, že by Kulhánkova hra měla charakter exhibice, která na sebe chce za každou cenu strhávat pozornost. Je výrazná, ale slouží celku, rytmický prostor zaplňuje, ale nevytváří samoučelné kaskády tónů. Dovede se přirozeně proměnit podle potřeb žánru.

Dlouhá léta ve společnosti Mišíka a jeho party vytvořila přirozený přechod od předrevolučního k porevolučnímu

hudebnímu příběhu Vladimíra Kulhánka. Ve druhé polovině stále nacházíme spoustu tu větších, tu menších příspěvků na dlouhé řadě desek – příkladem jmenujme třeba natolik odlišné tituly, jako je *Mládí i tak velkou lásku bere s humorem* hudební skupiny Vltava, *Tichá domácnost* Bratří Ebenů, *Šikša* a *Gádžo* Krausberry nebo *Zpovědnice*

Anna K., Vladimír Kulháněk, Alexandra Langošová (November 2nd), foto: archiv Romana Helcla

Martina Maxy, Kulhánkovu basu slyšíme i na nahrávce muzikálu *Johanka z Arku*.

Mezi tím vším je ale patrné i jisté zpomalení. Od roku 1993 spojil baskytarista své jméno se zpěvačkou Annou K., doprovázel ji na studiových nahrávkách (naposledy na desce *Relativní čas*) i na koncertech. Nepřehlédnutelné je i spojení s již zmíněnými November 2nd. „Poprvé s November 2nd hrál Guma Kulháněk někdy v roce 2006 v Brně na Fléďě jako záskok. A okamžitě zapadl. Během pár měsíců se stal členem kapely,“ vzpomíná Roman Helcl. „S Gumou jsme odehráli desítky koncertů v klubech i na festivalech, byli jsme spolu na turné ve Skandinávii, doprovázeli americké zpěvačky Jill Walsh a Janet Robin, natočili písničky do filmu *Občanský průkaz* a album *Night Walk with Me*. Jako basák byl vždycky stoprocentně připravený – všechny skladby detailně znal, přemýšlel o každé basové lince a nikdy nehrál první věc, co ho napadla. Pokaždé dokázal překvapit, nadchnout, přitom měl svůj rukopis. Jeho středovější jazz bass a ten typicky ‚gumovský‘ staccatový groove by si zasloužily metál,“ vypráví a přidává došti výstižnou historku:

„Pamatuju si naši první studiovou zkušenost. Byli jsme u Davida Kolle- ra v Jinočanech, Guma dorazil s basou, sedl si a na první tejk nahrál basovou

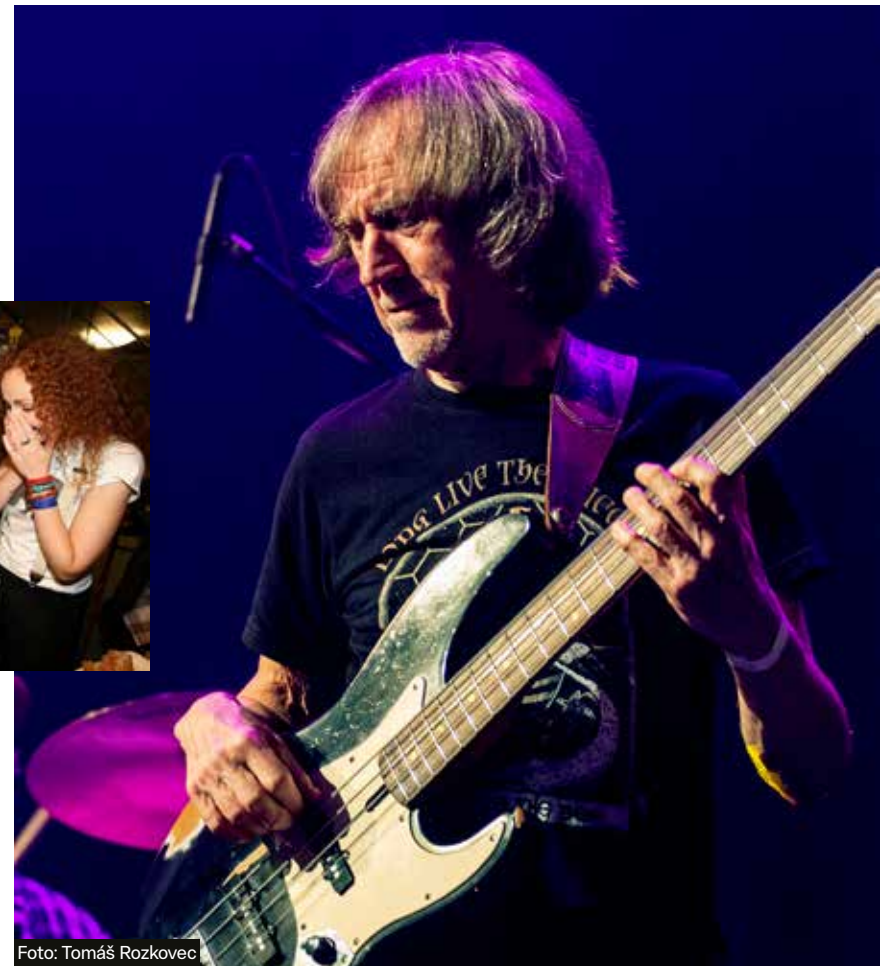

Foto: Tomáš Rozkovec

linku do písničky *Who Do You Think You Are?* – těžký funky part, který vystříhl s geniálním frázováním a parádním zvukem. Dohrál, podíval se na Davida a zeptal se, jestli to má vzít ještě jednou. David se jen usmál a řekl: „Líp už to asi nejde.“

ZPOMALENÍ

Z November 2nd odešel Vladimír „Guma“ Kulháněk s jejich dočasným koncem v roce 2011 (vrátili se v roce 2023, to už hrál na basu Jakub Vejnar). Jakkoliv v posledních patnácti letech počet alb, kde jeho jméno najdeme v kredittech, klesl, Kulháněk zůstává jako kreativní baskytarová síla nepřehlédnutelný – a nenahraditelný.

Silný tandem vytvořil zejména se zpěvákem a hráčem na Hammondovy varhany Janem Holečkem. Spolu pracovali spolu na albu restartovaného

bluesrockového Energitu kytaristy Luboše Andršta. Navázali projektem *Livin Free*, kde se k nim připojili zástupci mladé muzikantské generace (na prvním eponymním albu kytarista Tomáš Frolík a bubeník Michal Nosek, na druhém pak Jiří Rambousek – kytara, Michal Daněk – bicí). A ačkoliv Vladimír Kulháněk vždycky hrál „přijatelně složitě“, tedy bez samoučelných exhibic, zato mnohem výrazněji, než bývá u baskytaristů zvykem, přímočaře – ale opět zdůrazňuji, nikoliv suše doprovázející – bluesrockový sound mu skvěle sedí.

Jedenaosmdesátiny oslavil Vladimír „Guma“ Kulháněk návratem ke svým vlastním začátkům. Obnovené Flamengo, pod názvem *Flamengo Reunion Session*, totiž vyslalo do světa novou píseň, Kulhánkův autorský počín. A tu baskytaru, hutnou, štavnatou, kreslící základní melodickou stopu skladby, tu nelze přeslechnout. ●